

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 3
13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Lausuntopyyntönnö 26.3.2019 dnro 00505/19/2299

**Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle teknisen lautakunnan päätöksestä
15.1.2019 § 6 tehtyyn valitukseen**

Lausunnon antaja Heinolan tekninen lautakunta

Prosessiosoite Heinolan tekninen lautakunta
Rauhankatu 3
18100 Heinola
kirjaamo(a)heinola.fi

Valittaja Esa Tapio Kosonen

Prosessiosoite Esa Tapio Kosonen
esa.kosonen@ecuinvest.fi

Selostus asiasta Heinolan tekninen lautakunta on päätöksellään 15.1.2019 § 6 hylännyt Esa Kososen tekemän oikaisuvaatimuksen teknisen lautakunnan päätöksestä 4.12.2018 § 103, joka koskee Kailas-talon toteuttamistapaa.

Esa Kosonen on nyt tehnyt teknisen lautakunnan 15.1.2019 § 6 päätöksestä kunnallisvalituksen. Valituksessa vaaditaan päätöksen muuttamista siten, että otetaan huomioon Heinolan valtuuston päätökset 12.11.2018 ja 10.12.2018 sekä ohjeistetaan viranhaltijat selkeästi rakennuttamaan kohde elinkaarimallilla ja käyttäen rakennusmateriaalina merkittävässä määrin puuta. Vaihtoehtoisesti vaaditaan palauttamaan oikaisuvaatimus uuteen valmisteluun.

Lausunto

Kunnallisvalituksen saa kuntalain 135 §:n perusteella tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Heinolan kaupunki katsoo, että valituksenalaisen päätöksen valmistelu ja päätöksenteko ovat tapahtuneet lainsäädännön, muiden säädösten sekä kaupungin omien toimivaltasäännösten mukaisesti. Kaupungin hallintosäännön mukaan tekninen lautakunta vastaa rakennusten rakentamisesta, rakennuttamisesta ja rakennuttamistavasta. Päätöksen valmistelut eivät ole myöskään olleet puutteelliset.

Kaupunki katsoo, että valitus tulisi hylätä, koska asiassa ei ole osoitettu laillisuusperusteista valitusperustetta.

Perusteet valituksen hylkäämiselle

Kailas-talon toteuttamistavan ja rakennusmateriaaliin valinta ovat herättäneet Heinolassa paljon keskustelua. Asiakokonaisuuteen liittyy useita viranhaltija- ja toimielinpäätöksiä. Kokonaisuutta katsottaessa molemmissa teemoissa on kysymys kunnalliseen itsehallintoon kuuluvasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta. Päätösvaiheisiin on jakautuneiden näkemysten vuoksi aivan ymmärrettävästi sisältynyt mm. useita äänestyksiä. Kaupungin käsityksen mukaan kuitenkin kaikki päätökset ovat syntyneet lakien, säädösten ja kaupungin omien toimivaltasäännösten mukaisesti.

Kaupunki uudistaa perustelut, jotka on kirjattu teknisen lautakunnan päätösten 4.12.2018 § 103 ja 15.1.2019 § 6 valmisteluosiin. Päätösten asiallisen sisällön, eli rakentamisen toteuttamistavan ja materiaalivalintojen ohjaamisen, osalta uudistetaan myös muitten kyseiseen asiakokonaisuuteen liittyvien viranhaltija- ja toimielinpäätösten valmisteluosien perustelut (liitteenä olevat päätökset).

Teknisen lautakunnan päätöksen 4.12.2018 § 103 valmisteluosassa on laajalti todettu asiakokonaisuuteen liittyvät päätökset sekä eri toteuttamistapojen vertailu tämän rakennushankkeen näkökulmasta.

Lisäksi kaupunki toteaa valituksessa esitettyihin seikkoihin seuraavaa, temaattisesti järjesteltynä:

Toimivalta sekä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusharkinnan välinen suhde

Heinolan kaupungin nykyinen organisaatio on ollut voimassa 1.7.2017 lähtien. Toimivallan määrittelee samaan aikaan voimaan tullut hallintosääntö, jonka keskeiset määräykset tässä valitusasiassa ovat:

- *2 §, Kaupungin johtamisjärjestelmä.* Pykälän mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.
- *22 §, Lautakuntien tehtävät ja toimivalta.* Pykälän mukaan lautakunta käyttää kaupungin päätösvaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa, ellei laissa tai tässä säännössä ole toisin määrätty.
- *23.5 §, Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta.* Pykälän mukaan tekninen lautakunta vastaa (mm.) rakennusten rakentamisesta, rakennuttamisesta ja rakennuttamistavasta sekä asuntoasioista, lukuun ottamatta yli 3 milj. € rakennushankkeiden hankesuunnitelmien hyväksymisestä, jotka hyväksyy valtuusto.

Hallintosäännön perusteella teknisellä lautakunnalla on siis ollut toimivalta päättää Kailas-talon toteuttamistavasta ja rakennusmateriaalista. Päätös on ollut asianmukaisesti valmisteltu ja tekninen lautakunta on käyttänyt sille kuuluvaa harkintavaltaa. Kailas-talon hankesuunnitelma on hallintosäännön 23.5 § mukaisesti hyväksytty valtuustossa 11.6.2018 § 35.

Useat valituksessa esitetyt seikat kuuluvat laillisuusharkinnan sijasta tarkoituksenmukaisuusharkinnan piiriin. Esimerkiksi väitteet puurakentamisen ekologisesta kestävyydestä ovat yleisellä tasolla hyvinkin perusteltuja ja puolustettavia. Yksittäisen rakentamishankeen kohdalla runkomateriaalin valinta liittyy kuitenkin ratkaisevasti kokonaisuusharkintaan, jossa huomioidaan mm. rakennuksen käyttötarkoitus, koko, massoitteluratkaisu, kerrosluku sekä tilojen luonne ja erityisvaatimukset. Runkomateriaali on tarkoituksenmukaista ratkaista rakennuksen

pääsuunnitteluvaiheessa. Asiassa onkin rakennuksen rungon osalta edelleen voimassa kohteen hankesuunnitelmaan liittyvä kaupunginhallituksen yksimielinen kirjaus 4.6.2018 § 129:

”Rakennuksen runko on suunnittelijoiden esittämä optimaalisin ratkaisu, jossa otetaan huomioon koululle hankesuunnitelmassa esitetyt tavoitteet, kestävän kehityksen tavoitteet ja energian kulutuksen tavoitteet.”

Puuta ei siis runkorakenteena ole päätöksessä mitenkään suljettu pois. Tälläkin hetkellä Kailas-talon suunnittelu on yhä luonnosvaiheessa, jossa kantavan rungon materiaalia ei ole vielä lukittu.

Valituksen ja oikaisuvaatimuksen numeroituidut kohdat

Kohta 1: Tässä lausunnossa on jo aiemmin todettu, että toteuttamistavan valinta on kuulunut teknisen lautakunnan toimivaltaan. Poliittisen ohjauksen toteuttamista varten on periaatteessa olemassa otto-oikeusmenettely, jota kaupunginhallitus ei kuitenkaan käyttänyt kyseiseen päätökseen.

Rakennuksen runkomateriaalin osalta on voimassa edellä todettu kaupunginhallituksen hankesuunnitelmapäätös 4.6.2018 § 129 ja sen jatkokäsittely valtuustossa 11.6.2018 § 35. Nämä eivät sulje pois puumateriaalia, eli päätökset ovat eri materiaalivalintoja syrjimättömiä.

Kohta 2: Suunnittelun aikainen talouden seurantamahdollisuus ei ole ollut ainoa peruste nk. perinteisen rakentamistavan valintaan. Teknisen lautakunnan päätöksen 8.5.2018 valmisteluosassa on todettu, että nk. perinteinen toteutusmalli mahdollistaa kaupungin suoran vaikuttamismahdollisuuden suunnitteluun ja siten myös kustannusvaikutuksiin pisimmälle suunnittelu- ja toteutusprosessin kuluessa.

Kohta 3: Viitataan edelleen hankesuunnitelmaa koskeviin kaupunginhallituksen ja valtuuston päätöksiin, joissa puuta ei ole suljettu pois runkorakenteena. Innovatiivisia ratkaisuja voidaan toteuttaa rakennusmateriaalista riippumatta.

Kohta 4: Kestävän kehityksen näkökulma on huomioitu hankkeen hyväksytyssä hankesuunnitelmassa.

Kohta 5: Oikaisuvaatimukseen on liitetty Pudasjärven kunnan kouluhankkeesta saatuja kokemuksia kunnan viranhaltijan

kertomana. Ottamatta kantaa yksittäisiin hankkeisiin, joista on hyviäkin kokemuksia, voidaan todeta, ettei maassamme ole vielä kokemusta elinkaarihankkeista niiden sopimuskauden päättymisen jälkeen. Ensimmäisen elinkaarihankkeen rakentaminen alkoi v. 2001 ja suurin osa hankkeista on tehty v. 2009 jälkeen.

Kohta 6: Liitteessä 3 esitetyt ratkaisumallit ja toteuttamistavat soveltuvat varmasti yleisellä tasolla käytettäväksi myös Heinolassa. On kuitenkin huomattava, että liitteessä on kyse vain yhden rakennusyrityksen esitemateriaalista, eikä esimerkiksi laajemmasta tutkimushankkeesta tai ympäristöministeriön antamasta ohjeistuksesta.

Heinolan tekninen lautakunta

Harri Kuivalainen
teknisen toimen johtaja

Armi Selonen
pöytäkirjanpitäjä